

Bireysel Spor Yapanlarda Duygusal Zekâ Düzeylerinin Akademik Not Ortalamaları Açısından Araştırılması

Yasin TÜRKMEN^{1*}

Muhammet ÖZER¹

Nuri KARABULUT¹

Aylin ZEKİOĞLU²

¹ Uşak Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, UŞAK

² Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, MANİSA

DOI: 10.31680/gaunjss.665495

Orijinal Makale / Original Article

Geliş Tarihi / Received: 26.12.2019

Kabul Tarihi / Accepted: 16.03.2020

Yayın Tarihi / Published: 23.03.2020

Öz

Bu çalışmanın amacı bireysel spor yapan kişilerde, duygusal zeka düzeylerinin akademik not ortalamaları ile ilişkisinin araştırılmasıdır. Çalışmaya kolay örneklem yöntemiyle ulaşılabilen Uşak Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi'nde eğitim gören, 18 yaş üstü ve sağlıklı gönüllü olarak katılmayı kabul eden 113 kişi katılmıştır. Araştırmaya katılmayı kabul eden gönüllülere ilk olarak sosyodemografik bilgi formu, Gözden Geçirilmiş Schutte Duygusal Zekâ Ölçeği uygulanmıştır. Yıl sonu dönem ortalamalarına göre duygusal zeka düzeyleri karşılaştırmaları yapılmıştır. Araştırmamızda, önce kullanılan ölçeğin toplam Cronbach Alfa içtutarlılık güvenilirlik katsayısının hesaplanması yapılmıştır. Daha sonra, Bireysel spor yapan öğrencilerin not ortalamalarına göre oluşturulan üç grup, Schutte Duygusal Zeka Ölçeği genel ve alt boyut toplam puan ortalamaları Tukey çoklu karşılaştırma testi açısından karşılaştırılmıştır. Elde edilen veriler SPSS v23 ile analiz edilmiştir. Oluşturulan grupların birbirleriyle ölçek puanları açısından karşılaştırılması t-testi ve tek yönlü varyans analiziyle yapılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre akademik not ortalaması 2.50 ve altı olan grup ile 2.50-3.01 arasında olan grup arasında anlamlı bir farklılık bulunmazken, 3.01 ve üzeri not ortalamasına sahip olan grubun duygusal zeka puanları diğer iki gruba göre daha yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bireysel Spor, Duygusal Zeka, Akademik Başarı

The Investigation of Emotional Intelligence Levels in The Individual Sports in Terms of Academic Grade Average

Abstract

The aim of this study is to investigate the relationship between emotional intelligence levels and academic grade point averages in individual sportsmen. In this study; 113 people over 18 years of age who were accepted to voluntarily, who could be reached by easy sampling, who were studying at Uşak University Faculty of Sport Sciences participated in the study. Firstly, Socio-demographic information form, Revised Schutte Emotional Intelligence Scale was applied to the volunteers who accepted to participate in the study. Emotional intelligence levels were compared according to year-end averages. In this study, firstly, the total Cronbach Alpha internal consistency reliability coefficient of the scale was calculated. Then, the three groups, which are formed according to the grade point average of individual sports students, Schutte Emotional Intelligence Scale general and sub-dimension total score means were compared in terms of Tukey multiple comparison test. The data obtained were analyzed with SPSS v23. The comparison of the groups in terms of scale scores was performed with t-test and one-way analysis of variance. According to the results obtained, while there was no significant difference between the group with an academic grade below 2.50 and the group with 2.50-3.01, the emotional intelligence score of the group with a grade point average of higher than 3.01 was higher than the other two groups.

Keywords: Individual Sports, Emotional intelligence, Academic success

* Sorumlu Yazar: Yasin TÜRKMEN

E-mail: turkmenyasın03@gmail.com

*Bu çalışma Yüksek Lisans tezinden hazırlanmıştır.

Giriş

Duygusal zeka, bireyin hislerini doğru bir şekilde algılama, bu hislere ulaşma, bilişsel ve duygusal gelişim için duygusal faktörleri düzenleme becerilerinden oluşmaktadır (Mayer, Salovey ve David, 2004). Duygusal zekanın sosyal zeka ile çok yakın bir bağı vardır (Bar-On, Tranel, Denburg ve Bechara, 2003) ve duygusal bilgileri işleyebilme yeteneğiyle ilgilidir, bireyin duygu ve biliş etkileşimi olarak da tanımlanabilir (Lopes, Côté ve Salovey, 2006; Salovey ve Grewal, 2005). Duygusal zeka üzerine yapılan çalışmalar, duygusal zekanın insanın yaşantısına olumlu etkileri olduğunu göstermektedir.

Geleneksel zeka akademik başarıyı en iyi değerlendiren bir araçtır. Yapılan çalışmalar, bilişsel olmayan faktörlerin de akademik başarıyı belirlemede önemli rol oynadığını göstermektedir (Holt, 2007). Duygularını anlama ve yönetme yeteneği akademik başarıyı olumlu yönde etkileyebilir, çevresiyle uyumludur ve olumlu şekilde eğitim-öğretim tecrübesi kazanabilir. Duygusal zekası daha düşük seviyede olan bir öğrenci ise ona ait duyguları sebebiyle kısıtlanabilir ve okul hayatında başarısız olabilir (Holt, 2007).

Duygusal zekanın akademik başarı üzerinde olumlu etkisi olduğu kabul edilirse, eğitimcilere öğrencilerin duygusal zekalarını ve akademik başarılarını geliştirecek yöntemler oluşturma imkanı verir. Bu yöntemler aynı zamanda öğrencilerin davranışsal iyileşmesine katkıda bulunabilir (Parnell, 2007). Literatürde Duygusal zeka seviyesi ile akademik başarı ilişkisini inceleyen çeşitli araştırmalar bulunmaktadır (Barisonek, 2005; Diken, 2007; Erdoğan ve Kenarlı, 2008; Lasser, 1997; Olson, 2008; Parker ark., 2004). Duyguları düzgün bir şekilde kullanma ve duygulardan yararlanma eğilimi, spor içerisinde performans farklılığını açıklayan duygusal yetkinliği yansıtmaktadır (Lane ve ark., 2010). Duyguların sportif performanstaki önemi, duyguları anlama ve düzenleme eğiliminin, başarılı sportif performansı açıklayan etkenlerden olduğu belirtilmektedir (Lane, Beedie, Jones, Uphill ve Devonport, 2012).

Spor ve duygusal zeka ile ilgili çalışmalar incelendiğinde, daha çok duygusal zeka ve performans sergileme başarısı arasındaki ilişkiyi karşılaştıran araştırmalara rastlamak mümkündür. Bu çalışmalarda duygusal zeka düzeyi yüksek olan sporcuların daha iyi performans gösterdikleri belirtilmiştir (Hemmatinezhad, Ramazaninezhad, Ghezelsefloo ve Hemmatinezhad. 2012; Laborde, Dosseville, Guillén ve Chávez, 2014; Yaşar, 2010). Spor yapanların duygusal zekalarının

akademik başarı düzeylerine etkisi hakkında yapılan çalışmaların sayısının az olması, yapılan çalışmalarda çelişkili sonuçlara ulaşılması bu ilişkiyi belirlemek adına önem kazanmaktadır. Bu doğrultuda bu çalışmamızda, bireysel spor yapan kişilerde duygusal zeka düzeylerinin akademik not ortalamasına etkisinin incelenmesi planlanmıştır.

Yöntem

Bu çalışmanın amacı bireysel spor yapan kişilerde, duygusal zeka düzeylerinin akademik not ortalamaları ile ilişkisinin araştırılmasıdır. Çalışmaya kolay örneklem yöntemiyle ulaşılabilen Uşak Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi'nde eğitim gören, 18 yaş üstü ve gönüllü 47 kadın, 71 erkek toplamda 113 kişi katılmıştır. Araştırmamızda yaş aralık dağılımları 18-21 yaş arası 58, 22-25 yaş arası 47, 26-29 yaş arası 7, 30 yaş ve üzeri 1 kişi şeklinde oluşmuştur. Üniversite öğrencilerinden oluşan araştırma grubumuz da 1.sınıftan 17 kişi, 2.sınıftan 26 kişi, 3.sınıftan 52 kişi, 4.sınıftan 18 kişi katılmıştır (Tablo 1). Araştırmaya katılmayı kabul eden gönüllülere ilk olarak sosyodemografik bilgi formu doldurtulmuş, daha sonra Gözden Geçirilmiş Schutte Duygusal Zekâ Ölçeği uygulanmıştır. Her bir denek için akademik not ortalaması yılsonu transkriplerinden alınmıştır. Gönüllü katılımcılar için ölçek doldurma açısından herhangi bir süre sınırlaması koyulmamıştır. Çalışmaya katılanların not ortalamaları 2.50 ve altı, 2.51 – 3.00 arası ve 3.01 üstü olmak üzere 3 gruba ayrılmış ve istatistiksel analizler bu gruplara göre yapılmıştır (Tablo 2).

Sosyo-Demografik Bilgi Formu

Denek hakkında genel bilgiler elde edebilmek sorudan oluşan bir ankettir. *Gözden Geçirilmiş Schutte Duygusal Zekâ Ölçeği (GGSDZÖ)*: Schutte, Malouff, Hall, Haggerty, Cooper, Golden ve Dornheim (1998), 33 madde olarak Schutte Duygusal Zekâ Ölçeği'ni ilk olarak geliştirmişlerdir (Schutte vd., 1998). Austin, Saklofese, Huang ve McKenney (2004) ise 41 madde şeklinde düzenleyerek ölçeği son haline getirmişlerdir. Tatar, Tok ve Saltukoğlu (2011), tarafından Schutte Duygusal Zekâ Ölçeği'nin türkçeye uyarlaması, ölçüm geçerliği ve güvenilirliği yapmışlar ve ölçek 3 alt boyuttan olmak üzere toplam 41 maddeden oluşmaktadır. Schutte Duygusal Zekâ Ölçeği beşli likert tipinde bir ölçektir. Schutte Duygusal Zekâ Ölçeği, Salovey ve Mayer'in 1990'da yapmış oldukları bir çalışmada önerilen kuramsal model ve yapıya (Salovey ve Mayer Modeli) dayandırılmaktadır.

Schutte Duygusal Zekâ Ölçeği 3 alt boyuttan oluşmuştur. Bu alt boyutlar şunlardır:

İyimserlik/Ruh Halinin Düzenlenmesi: Bu alt boyut; bireylerin kendi duygularını kontrol edebilmesi ve duygusal açıdan zor durumlardaki sosyal çevrede bulunan zorlayıcı kişilere karşı başa çıkabilmesini ifade eder. Bu duygusal beceri, bireyin amaç ve hedefine ulaşabilmesi için kişiler arası etkileşim içindeki durumlarda; bireyin duygularını ifade etme ve algılama olanaklarını düzenleyebilme becerisini gerektirmektedir (Madde 2, 7, 12,15, 18, 21, 29, 30, 33, 35, 37, 38).

Duyguların Kullanımı: Bireyde dikkatini odaklamasını, dikkatli düşünebilmesi ve iletişimin doğru olması için duygu üretmesi, duyguyu dopru bir şekilde harekete geçirmesi ve hissetme yeteneğini kapsamaktadır(Madde 4, 9,10, 23, 26, 34).

Duyguların Değerlendirilmesi: Bireyin, kendisinin ve başkalarının duygularını; yüz ifadelerini, sözcüklerini, beden dili veya bunlara benzer ipuçlarından elde edinilen bilgileri yakalayabilmesidir. Bireyin, bu ipuçlarını da kullanarak şahsi duygularını doğru ve etkili bir biçimde ifade edebilme yeteneğini de kapsamaktadır. Duyguların değerlendirilmesi alt boyutu, duygusal süreçleri kavrayabilme ile ilgili olup bu beceri, hangi olayın farklı duygu türlerini tetikleme ihtimalinin olduğunu bilmeyi, karmaşık duygu kümelerinden gerekenleri harmanlamayı ve duyguların zaman içinde hangi gelişim yolunu izlediğini anlayabilmeyi gerektirmektedir (Madde 6, 8, 17, 22, 28, 31, 36, 39, 40, 41). (Jan ve Anwar, 2019).

Veri analizi

Kullanılan ölçeğin toplam Cronbach Alfa içtutarlılık güvenilirlik katsayısının hesaplanması yapılmıştır. Daha sonra, Bireysel spor yapan öğrencilerin not ortalamalarına göre oluşturulan üç grup, Schutte Duygusal Zeka Ölçeği genel ve alt boyut toplam puan ortalamaları Tukey çoklu karşılaştırma testi açısından karşılaştırılmıştır. Elde edilen veriler SPSS v23 ile analiz edilmiştir. Oluşturulan grupların birbirleriyle ölçek puanları açısından karşılaştırılması t-testi ve tek yönlü varyans analiziyle yapılmıştır.

Bulgular

Tablo 1: Sosyo-demografik Değişkenlerin Sayı ve Yüzdesel Dağılımları

Değişkenler	Değişken Kategorileri	Kişi Sayısı (n)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	42	37,17
	Erkek	71	62,83
	Toplam	113	100,0
Yaş	18-21 yaş arası	58	51,34
	22-25 yaş arası	47	41,59
	26-29 yaş arası	7	6,19
	30 yaş ve üzeri	1	0,88
	Toplam	113	100,0
Sınıf	1. sınıf	17	15,04
	2. sınıf	26	23,00
	3. sınıf	52	46,01
	4. sınıf	18	15,95
	Toplam	113	100,0
Aktif olarak spor yapma yılı	1-3 yıl arası	22	19,46
	4-6 yıl arası	27	23,92
	7-9 yıl arası	32	28,31
	10 yıl ve üzeri	32	28,31
	Toplam	113	100,0

Tablo 2: Not Ortalaması Kategorilerinin Sayısı ve Yüzde Dağılımları

Değişken	Değişken Kategorileri	Kişi Sayısı (n)	Yüzde (%)
Not ortalaması	2.50 ve altı	34	30,08
	2.51-3.00 arası	51	45,15
	3.01 ve üzeri	28	24,77
	Toplam	452	100,0

Tablo 3: Bireysel Spor Yapan Grupta Duygusal Zeka Ölçeğinin Not Ortalaması Grupları Açısından Analizi

Ölçek Toplam Puan Ortalamaları	Gruplar	n	Ort.	ss	F	p
DZÖ İyimserlik / Ruh Halinin Düzenlenmesi Alt boyutu	2.50 ve altı	34	3,80	0,55	5,513	0,005
	2.51-3.00 arası	51	3,84	0,47		
	3.01 ve üstü	28	4,17	0,42		
	Toplam	113	3,91	0,50		
DZÖ Duyguların Kullanımı Alt boyutu	2.50 ve altı	34	3,28	0,50	1,439	0,241
	2.51-3.00 arası	51	3,34	0,57		
	3.01 ve üstü	28	3,51	0,52		
	Toplam	113	3,36	0,54		
DZÖ Duyguların Değerlendirilmesi Alt boyutu	2.50 ve altı	34	3,51	0,58	3,865	0,024
	2.51-3.00 arası	51	3,51	0,58		
	3.01 ve üstü	28	3,85	0,45		
	Toplam	113	3,60	0,57		
Schutte Duygusal Zeka Ölçeği Genel Toplam Puanı	2.50 ve altı	34	3,57	0,42	5,589	0,005
	2.51-3.00 arası	51	3,61	0,41		
	3.01 ve üstü	28	3,88	0,35		
	Toplam	113	3,66	0,41		

Bireysel spor yapan öğrencilerin not ortalamalarına göre oluşturulan üç grup, Schutte Duygusal Zeka Ölçeği genel ve alt boyut toplam puan ortalamaları açısından karşılaştırılmıştır. Analiz sonuçlarına göre üç grubun, Schutte Duygusal Zeka Ölçeği genel toplam puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır; $F(2,110)=5,589$; $p<0,01$. Tukey çoklu karşılaştırma testi sonucuna göre, not ortalaması 2.50 ve altı olan grup ile 2.51-3.00 arası olan grubun puan ortalamaları arasında farklılık gözlenmezken not ortalaması 3.01 ve üzeri olan grubun puan ortalaması diğer iki grubunkinden daha yüksektir. Ayrıca üç grubun, DZÖ Duyguların Değerlendirilmesi Alt boyutu toplam puan ortalamaları arasında da istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır; $F(2,110)=3,865$; $p<0,05$. Tukey çoklu karşılaştırma testi sonucuna göre, not ortalaması 2.50 ve altı olan grup ile 2.51-3.00 arası olan grubun puan ortalamaları arasında farklılık gözlenmezken not ortalaması 3.01 ve üzeri olan grubun puan ortalaması, diğer iki grubunkinden daha yüksektir. Aynı şekilde üç grubun DZÖ İyimserlik / Ruh Halinin Düzenlenmesi Alt boyutlarında toplam puan ortalamaları arasında da istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır; $F(2,110)=5,513$; $p<0,01$. Tukey çoklu karşılaştırma testi sonucuna göre, not

ortalaması 2.50 ve altı olan grup ile 2.51-3.00 arası olan grubun puan ortalamaları arasında farklılık gözlenmezken not ortalaması 3.01 ve üzeri olan grubun puan ortalaması, diğer iki grubunkinden daha yüksektir. Buna karşın, üç grubun DZÖ Duyguların Kullanımı Alt boyutu toplam puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur $F(2,110)=1,439$; $p>0,05$ (Tablo 3).

Tartışma

Bu çalışmanın amacı bireysel spor yapan kişilerde, duygusal zeka düzeylerinin akademik not ortalamaları ile ilişkisinin araştırılmasıdır. Yapılan çalışmada, not ortalaması 2.50 ve altı olan grup ile 2.51-3.00 arası olan grubun puan ortalamaları arasında farklılık bulunmazken not ortalaması 3.01 ve üzeri olan grubun puan ortalaması önceki iki gruba göre daha yüksek düzeyde çıkmıştır (Tablo 3). Yani bu araştırmanın verilerine dayanarak, duygusal zeka düzeyi arttıkça, kişilerin akademik başarılarının da arttığı söylenebilir. Son yıllarda yapılan araştırmalar incelendiğinde duygusal zekanın insan hayatındaki öneminin arttığını gösteren çalışmalar çok fazla sayıdadır. Duygusal zeka bireyin mutluluk, iletişim, başarıya odaklanma, sosyalleşme gibi olguları olumlu yönde etkilediği görüşü savunulmaktadır. Araştırmamızın sonucu da bu görüşleri kuvvetlendirici yönde olduğu görülmektedir. Jan ve Anwar'ın 725 yüksek öğrenim öğrencisi üzerine yapmış oldukları çalışmada, yüksek duygusal zeka puanına sahip öğrencilerin akademik başarı puanlarının daha yüksek olduğunu ve üniversite kütüphanesini daha sık kullandıklarını belirtmişlerdir (Jan ve Anwar, 2019). Johar ve arkadaşlarının 347 Tıp Fakültesi öğrencisi ile yaptıkları çalışmada, yüksek duygusal zeka puanına sahip 75 öğrencinin akademik başarıları ile pozitif korelasyona sahip olduğunu ve akademik hayatlarında başarılı bireyler olacakları konusunda yordama yapılmıştır (Johar, Ehsan ve Khan, 2019). Benzer şekilde duygusal zeka puanı ile akademik başarı arasında pozitif ilişki olduğunu gösteren çalışmalar (Adeyemo, 2007; Pablo, 2019; Parker, Summerfeldt, Hogan ve Majeski, 2004; Yeo ve Carter, 2011) ile bu çalışmanın bulguları paralellik göstermektedir.

Ülkemizde yapılan çalışmalarda, 2008 yılında Erdoğan ve Kenarlı, duygusal zeka ile akademik başarı arasındaki ilişkiyi incelemişler, (532 kişiden oluşan üniversite dördüncü sınıf öğrencisi üzerine), duygusal zeka ölçeğinin duyguları yönlendirme ve kendi duygularını anlama alt boyutları ve akademik başarı ilişkisini anlamlı olarak pozitif yönde olduğunu bulmuşlardır (Erdoğan ve Kenarlı, 2008). Yücel ve Özdayı (2019)'nın Üniversite öğrencileri ile oluşturduğu örneklem grubu üzerinde

yaptığı araştırmada, EQ-i ile ölçülen duygusal zeka seviyesi ile genel not ortalamaları ile belirlenen akademik başarı arasında anlamlı pozitif bir ilişkinin olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Yine Sarıkabak ve ark., (2018) tarafından Bocce sporu yapan kişiler üzerinde yapılan çalışmada, kişilerin duygusal zekâ alt boyutlarından olan duyguların değerlendirilmesi, iyimserlik ve duyguların kullanımı ile akademik erteleme davranışı arasındaki ilişkinin negatif yönlü bir ilişkinin olduğu rapor edilmiştir. Bu sonuçlar yapılan çalışmadaki akademik başarı arttıkça duygusal zeka puanının arttığı gösteren sonuçlarla paralellik göstermesi açısından çalışmayı desteklemektedir.

Bu çalışmada, üç grubun DZÖ Duyguların Kullanımı alt boyutu ile ölçülen toplam puan ortalamaları arasında çıkan istatistiksel sonuçlara göre anlamlı farklılıklar elde edilmiştir. Kavcar (2011)'in, İşletme Bölümü öğrencileri üzerinde, duygusal zeka ile akademik başarıyı ve bazı değişkenlere göre incelediği çalışmada, akademik başarı puan ortalamaları ile duygusal zeka seviyeleri puan ortalamaları arasında zayıf pozitif yöndeki ilişkisinden söz edilmektedir. DZÖ alt boyutlarından "Kişilerarası ilişkiler" ve "uyumluluk" dışındaki diğer alt boyutlarıyla akademik başarı arasında herhangi bir ilişkinin bulunmamasının, duygusal zeka ile akademik başarı arasındaki ilişkiyi zayıflattığı sonucuna ulaşılmıştır. Bunu da okulda ve günlük hayattaki başarılı davranışların, becerilerin ve değerlerin oluşturduğu bir çevreye bağlı olduğu şeklinde açıklayabiliriz (Hromek, 2007). Öğrenciler zihinsel, psikolojik ve sinirsel öğrenme engelleri ile karşı karşıya gelebildikleri kadar bazı motivasyon sorunları nedeniyle de akademik başarıya ulaşmada sorunlar yaşayabilirler (Rafoth, 2004).

Spor yapan kişilerin, duygusal zekalarını geliştirebilecek ortama sahip oldukları düşünülmektedir. Bu nedenle, çalışmada çıkan sonuçların spor yapma faktöründen kaynaklanmış olabileceği söylenebilir. Bu konuyla ilgili çelişkili çalışmalar bulunmaktadır. Özdenk (2018) yaptığı çalışmada spor yapmayanlarda spor yapanlara göre duygusal zeka puan ortalamalarının daha yüksek seviyede olduğunu rapor etmiş, Uğurlu ve Şakar ise spor yapan öğrencilerin duygusal zeka puanlarının spor yapmayanlara göre daha yüksek olduğunu belirtmişlerdir. Spor yapmanın duyguları iyi bir şekilde kullanımı ve sahip olunan duyguları değerlendirme noktasında olumlu olarak etkileyeceği yönünde olumlu görüşler sunmuşlardır (Uğurlu ve Şakar, 2015). Konuyla ilgili yapılacak çalışmalar daha net bilgilere ulaşmayı sağlayacaktır.

Sonuç olarak, bireysel spor yapanlarda, duygusal zeka puanları arttıkça, akademik başarı puanı artmaktadır. İyimserlik ve ruh halinin düzenlenmesi akademik başarısı yüksek olanlarda daha yüksektir. Akademik başarısı yüksek olan bireyler duygularını daha iyi düzenleyebilmektedir. Duygusal zekanın, akademik başarıyı arttırmada önemli olduğu ve duygusal zekanın artırılmasıyla akademik başarının artacağı sonucuna varılabilir.

Öneri olarak; Sonraki yapılacak olan çalışmalara katkı sağlamak amacıyla, spor yapan ve yapmayan bireylerin akademik başarı açısından duygusal zekalarının karşılaştırılması çalışmaları yapılabilir. Duygusal zekanın, akademik başarıdaki etkisinin öğrenci ve öğretmenlere anlatılarak farkındalık yaratılabilir ve duygusal zekayı arttırmaya yönelik eğitimler düzenlenebilir. Duygusal zekanın önemi ve akademik yaşamına devam eden kişilerin duygusal yeteneklerini arttırmaya yönelik planlamaların yapılmasıyla toplumsal yarar sağlanabilir. Yapılacak başka araştırmada, araştırma örneklem gruplarının, farklı çevrelerden ve çeşitli olanaklardan faydalanabilme derecelerinin belirlenmesi bu tür çalışmalara faydalı olacaktır. Belirtilen bu faktörlere göre yapılacak çalışmaların duygusal zeka araştırmalarına katkı sağlaması beklenebilir.

Kaynaklar

- Adeyemo, D.A, (2007). Emotional Intelligence and the Relationship Between Job Satisfaction and Organizational Commitment of Employee in Public Parastatals in Oyo State, Nigeria. *Pakistan Journal of Social Sciences*, 4, 324-330.
- Austin E, Saklofske D, Huang S, Mckenney D. (2004). Measurement of trait emotional intelligence: testing and cross-validating a modified version of Schutte et al.'s (1998) measure. *Pers Indiv Differ*; 36(3), 555-62.
- Barisonek, ES. (2005). The Relationship Between Emotional Intelligence, Academic Achievement and Academic Production Among Third and Sixth Grade Students, The State University of New York.
- Bar-On R, Tranel D, Denburg NI, Bechara A. (2003). Exploring the neurological substrate of emotional and social intelligence. *Brain*; 126(8), 1790-800.
- Diken EH. (2007). Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Duygusal Zeka Düzeyleri ile Fen Başarıları (Genetik Konusunda) Arasındaki İlişki, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

- Erdođdu Y., Kenarlı Ö.(2008). Duygusal Zeka ile Akademik Başarı Arasındaki ilişki, Milli Eğitim, Sayı 178, 297-310.
- Hemmatinezhad MA, Ramazaninezhad R, Ghezelsefloo H, Hemmatinezhad M. (2012). Relationship Between Emotional Intelligence And Athlete's Mood With Team-Efficiency And Performance In Elite handball Players. *International Journal Of Sport Studies*; 2(3), 155-162.
- Holt, S. (2007). Emotional Intelligence and Academic Achievement in Higher Education, Doktora Tezi, Pepperdine University.
- Hromek, R. Emotional Coaching, Paul Chapman Publishing, London, (2007)
- Jan SU, Anwar MA. (2019). Emotional intelligence, library use and academic achievement of university students. *Journal of the Australian library and information association*; 68/1, 38-55.
- Johar,N., Ehsan,N., & Khan,M. (2019). Association of Emotional Intelligence With Academic Performance of Medical Students. *Pakistan Armed Forces Medical Journal*; 69(3), 455-59.
- Kavcar B. (2011). Duygusal Zeka ile Akademik Başarı ve Bazı Demografik Değişkenlerin ilişkileri: Bir Devlet Üniversitesi Örneđi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Laborde, S., Dosseville, F., Guillén, F., Chávez, E. (2014). Validity of the trait emotional intelligence questionnaire in sports and its links with performance satisfaction. *Psychol Sport Exerc [Internet]*. Elsevier Ltd; 15(5):481–90. Available from: <http://dx.doi.org/10.1016/j.psychsport.2014.05.001>
- Lane, AM., Beedie, CJ., Jones, MV., Uphill, M. & Devonport, TJ. (2012). The Bases Expert Statement on emotion regulation in sport. *Journal of Sports Science*, 30(11), 1189-1195.
- Lane, AM., Devonport, TJ., Soos, I., Karsai, I., Leibinger, E., & Hamar, P. (2010). Emotional intelligence and emotions associated with optimal and dysfunctional athletic performance. *Journal of Sports Science and Medicine*, 9(3), 388–392.
- Lasser MH. (1997). A Study of Possible Correlates of Emotional Intelligence: Gender and Grade Point Average, Kean College.

- Lopes Pn, Côté S, Salovey P. (2006). Anability model of emotional intelligence: Implications for assessment and training. In VU Druskat, F Sala, G Mount (Eds.). *Emotional intelligence and workplace performance*. Mahway NJ: Lawrence Erlbaum.
- Mayer, JD., Salovey P., David RC. (2004). Emotional Intelligence: Theory, Findings, and Implications, *Psychological Inquiry*, Vol.15, No:3, 197-215.
- Olson LG. (2008). *An Investigation of Factors that Influence Academic Achievement in Christian Higher Education: Emotional Intelligence, Self-Esteem and Spiritual Well-Being*, Capella University.
- Özdenk S, (2018). *Sporda Duygusal Zeka ve Liderlik*, 1. Baskı. Ankara, Gazi Kitabevi.
- Pablo US. (2019). Academic performance, emotional intelligence and academic engagement in adolescents. *Electronic journal of research in educational psychology*;17, 22.
- Parker JDA., Creque Sr. RE., David LB., Harris JI., Majeski SA., Wood LM., Bond BJ., Hogan MJ. (2004). Academic Achievement in High School: Does Emotional Intelligence Matter?, *Personality and Individual Differences*, 37, S.1321–1330
- Parker, JD., Summerfeldt, LJ., Hogan, MJ. & Majeski, SA. (2004). "Emotional Intelligence and Academic Success: Examining The Transition from High School to University", *Personality and Individual Differences*, 36, 163-172
- Parnell, CL. (2007). *Emotional Intelligence, School Success, and the Black-White Achievement Gap*, Doktora Tezi, The University of Southern Mississippi.
- Rafoth, MA. (2004). *Academic Failure, Prevention of*, C. Spielberger (ed.) S.1-7, S.2
- Salovey P, Grewal D. (2005). The science of emotional intelligence. *Curr Dir Psychol Sci*; 14(6), 281-5
- Sarıkabak, M., Eyüboğlu, E., Ayrancı, M. (2018). Bocce (Petank) Sporcularının Duygusal Zeka Düzeylerinin, Akademik Erteleme Davranışları Üzerine Etkisinin İncelenmesi, *Uluslararası Kültürel ve Sosyal Araştırmalar Dergisi (UKSAD)*, Haziran, 4(1): 163-177
- Schutte, NS., Malouff, JM., Hall, LE., Haggerty, DJ., Cooper, JT., Golden, CJ., Dornheim, L. (1998). Development and Validation of a Measure of Emotional Intelligence. *Personality and Individual Differences*, 25(2), 167-177

- Tatar, A. Tok, S. (2017). Asıl Form Schutte Duygusal Zeka Testinin Türkçeye çevirisi ve psikometrik özelliklerinin incelenmesi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*; 18(2), 139-146.
- Tatar, A., Tok, S., Saltukoğlu, G.(2011). Gözden Geçirilmiş Schutte Duygusal Zeka Ölçeğinin Türkçe'ye Uyarlanması ve Psikometrik Özelliklerinin İncelenmesi, *Klinik Psiko farmakoloji Bülteni*, Cilt 21, Sayı 4, 325-338.
- Uğurlu FM., Şakar M. (2015). Spor Yapan ve Spor Yapmayan Öğrencilerin Duygusal Zeka ve Mutluluk Düzeylerinin Karşılaştırılması. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Yıl: 3, Sayı: 17
- Yaşar, M. (2010). Duygusal zeka ve sporcu performansı ilişkisi: Kayseri'de bir araştırma. Yüksek Lisans Tezi. Erciyes Üniversitesi, Kayseri.
- Yeo, CMA., & Carter, S., (2011). "Predictive Emotional Intelligence and Its Relationship With Academic Success". *International Journal of Economics and Business Research*, 3(5), pp. 479-493.
- Yücel AS., Özdayı N. (2019). Analysis on Emotional Intelligence Levelsof Physical Education and Sports Studentsin Sports, *Universal Journal of Educational Research*, 7(3): 853-862.